

УДК 37.09+378+37.02

[https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-15\(33\)-95-107](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2023-15(33)-95-107)

Боса Віта Петрівна кандидат педагогічних наук, доцент кафедри романської філології та порівняльно-типологічного мовознавства, Київський університет імені Бориса Грінченка, вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2, м. Київ, 04070, тел.: (050)410-32-14, <https://orcid.org/0000-0001-7509-7044>

КОНЦЕПТ «ТЕХНОЛОГІЯ» У КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ ЗАСОБАМИ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Анотація. У статті обґрунтовано сутність та зміст концепта «технологія» як одного з трьох провідних концептів, що визначають основну ідею та концепцію проблеми формування професійної компетентності майбутніх філологів засобами інформаційних технологій. Обґрунтовано думку, що технологічний контекст проблеми дослідження ґрунтується на інформологічному підході та комунікативній філософії. Концепт технології розглянуто в підрозділі з двох сторін: з точки зору *педагогічної* технології як системи взаємозумовленого й взаємопов'язаного функціонування компонентів педагогічного процесу, реалізованого з метою досягнення певної педагогічної мети; та з точки зору *інформаційних* технологій, які в поєднанні з педагогічними мають визначати сутність розробленої нами методичної системи формування професійної компетентності майбутніх філологів.

Сформульовано висновок про те, що для професійної підготовки філолога та формування його професійної компетентності у ЗВО найбільш важливими можна вважати сучасні мультимедійні технології, хмарні технології, мережеві та імерсивні технології. З'ясовано форми й методи *інтерактивної* технології у процесі професійної підготовки філологів засобами сучасних інформаційних технологій (навчання у малих групах; метод проектів; ігровий метод; кейс-метод). Проаналізовано *хмарні* технології як різновид сучасних інформаційних технологій в освіті. Представлено структуру та зміст *мультимедійних* технологій навчання у ЗВО; з'ясовано місце і роль *мережевих* технологій у професійній підготовці фахівців у ЗВО.

Ключові слова: концепт, технологія, професійна підготовка філологів, інтерактивні технології, мультимедійні технології, мережеві технології, імерсивні технології.

Bosa Vita Pertivna Candidate of pedagogical sciences, Docent of Chair of Romance Philology and Comparative-typological Linguistics, Grinchenko Borys Kyiv University, Bulvarno-Kudriavska St., 18/2, Kyiv, 04053, tel.:(050)410-32-14, <https://orcid.org/0000-0001-7509-7044>

CONCEPT "TECHNOLOGY" IN THE CONTEXT OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE PHILOLOGISTS BY MEANS OF MODERN INFORMATION TECHNOLOGIES

Abstract. The article substantiates the essence and content of the concept of "technology" as one of the three leading concepts that determine the basic idea and concept of the problem of formation of professional competence of future philologists by means of information technology. It is substantiated that the technological context of the research problem is based on the informological approach and communicative philosophy. The concept of technology is considered in the unit from two sides: from the point of view of pedagogical technology as a system of mutually agreed and взаємопов'язаного functioning of the components of the pedagogical process, implemented in order to achieve a certain pedagogical goal; and from the point of view of information technologies, which, in combination with pedagogical ones, should determine the essence of the methodological system developed by us for the formation of professional competence of future philologists.

The conclusion is formulated that for the professional training of a philologist and the formation of his professional competence in higher education, the most important can be considered modern multimedia technologies, cloud technologies, network and immersive technologies. З'ясовано forms and methods of interactive technology in the process of professional training of philologists by means of modern information technologies (training in small groups; method of projects; game method; case method). Cloud technologies as a kind of modern information technologies in education are analyzed. The structure and content of multimedia learning technologies in HEI are presented; з'ясовано place and role of network technologies in professional training of specialists in HEI.

Keywords: concept, technology, professional training of philologists, interactive technologies, multimedia technologies, network technologies, immersive technologies.

Постановка проблеми. Проблема формування професійної компетентності сучасного філолога у закладах вищої освіти нині перебуває в стані постійного реформування та вдосконалення змісту його підготовки. Такий стан речей викликаний, з одного боку, трансформацією загальних засад функціонування системи вищої освіти в Україні, європейськими та світовими глобалізаційними процесами, з іншого – потребою часткової чи навіть суцільної діджиталізації системи професійної підготовки фахівців в умовах пандемії та введення карантинних заходів у ЗВО, що викликало необхідність часткової чи суцільної дистанційної підготовки фахівців. Дидактика вищої школи, технологічні засади професійної підготовки філологів, які до останнього часу вважалися інноваційними, нині входять до переліку традиційних форм і методів навчання; дистанційний формат навчального

процесу вимагає розробки нової філософії філологічної освіти, зважаючи на потреби методології, теорії й методики підготовки сучасного філолога, в тому числі й викладача іноземної мови. Таким чином, досліджувана нами проблема представляється нами у взаємопоєднуванні двох рівноправних складників – інформологічного (що відображає процес розвитку й функціонування інформаційного простору та сучасних інформаційних технологій у професійній підготовці фахівців), та комунікативного (що представляє специфіку реалізації сучасних інформаційних технологій у системі «людина – людина» та підготовці фахівців до діяльності у зазначеній системі). Обидва ці складники можуть бути реалізовані в межах застосування імерсивних методів навчання у вищій школі, що є, на нашу думку, дійсно інноваційними і в технологічному, і в методичному контексті.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання професійної підготовки сучасного філолога у закладах вищої освіти активно вивчаються Л. Базиль (2016), О. Бігич (2003), М. Пентилюк (2014), О. Семенов (2005) та ін. Зарубіжний досвід означеної підготовки представлено у наукових працях Н. Бідюк (2013), О. Голотюк (2007), І. Задорожної (2002), М. Іконнікової (2016), І. П'янківської, О. Голубевої (2010) та ін. Проблеми використання сучасних інформаційних технологій у професійній підготовці сучасних філологів представлено в науковому доробку С. Галецького (2019), Л. Златів (2014), Г. Корицької (2017) та ін. Імерсивні методи навчання у вищій школі фрагментарно представлені у працях Є. Белінської, А. Жичкіної (2000), Р. Коцюби (2013), Т. Парфірової (2009) та ін.

Водночас маємо констатувати, що увага згаданих вище науковців зосереджена переважно на методичних та практичних засадах використання сучасних інформаційних технологій у професійній підготовці сучасного філолога; натомість потребує більш глибокого вивчення й наукової репрезентації окреслення концепта технології, а також обґрунтування її методології й практики реалізації, якщо йдеться про сучасні інформаційні технології у професійній підготовці філологів у ЗВО.

Метою статті – обґрунтування сутності концепта «технологія» в контексті професійної підготовки майбутніх філологів засобами сучасних інформаційних технологій.

Виклад основного тексту. Досліджувана нами проблема має два пов'язані між собою складники – *інформологічний* та *комунікативний*, які відповідно представляють два філософські концепти – комунікації та інформації в контексті професійної підготовки філолога. *Інформологія* як наука про інформацію окреслює сучасні можливості передачі, створення, накопичення, обміну та використання інформації у всіх сферах людського життя. Віртуальна інформація як відносно новий сегмент інформаційного простору займає особливе місце в інформаційних технологіях, оскільки:

1) передбачає віртуальну інформаційну взаємодію – повну або часткову, у зв'язку з чим і формується віртуальна, доповнена чи змішана реальність людських або машинних комунікацій, в тому числі й у навчальному процесі;

2) надає необмежений обсяг інформаційного продукту; при цьому інформація перебуває в постійному розвитку, оновлюється й динамічно трансформується;

3) формує цілісну інформаційну культуру особистості майбутнього фахівця-гуманітарія;

4) уможлиблює поєднання віртуальної інформації з будь-якими іншими її видами, а інформаційних технологій – з іншими інноваційними формами й методами навчання у вищій школі.

З метою проектування концепта технології на проблему використання сучасних ІКТ в формуванні професійної компетентності майбутніх філологів розглянемо спочатку поняття технології, при тому в двох її контекстах:

1. В контексті **педагогічної технології**, яка стала віднедавна предметом дослідження великої групи вітчизняних та зарубіжних науковців, як-от: О. Антонова (2015) [1]; С. Гончаренко (1997) [2]; О. Падалка (1995) [3]; О. Пометун, Л. Пироженко (2003) [4]; Г. Сазоненко (2000) [5] та ін.;

2. В контексті **інформаційних та комунікаційних технологій**, які в поєднанні з педагогічними, власне, й мають визначати сутність розробленої нами методичної системи формування професійної компетентності майбутніх філологів засобами сучасних інформаційних технологій.

Отож, технологія як наукове поняття традиційно визначається як: «1. Сукупність знань, відомостей про послідовність окремих виробничих операцій у процесі виробництва чого-небудь. 2. Сукупність способів обробки або переробки матеріалів, виготовлення виробів, проведення різних виробничих операцій. 3. Застосування наукових знань для вирішення практичних завдань» [6]. «Словник української мови» приблизно так само окреслює поняття технології як «1. Сукупність знань, відомостей про послідовність окремих виробничих операцій у процесі виробництва чого-небудь. Навчальний предмет, що викладає ці знання, відомості. 2. Сукупність способів обробки або переробки матеріалів, виготовлення виробів, проведення різних виробничих операцій» [7].

Як бачимо, технологія як поняття далеко не в усіх визначеннях більшою чи меншою мірою стосується суспільних \ гуманітарних процесів. Власне, саме це останнє визначення приймає педагогічна наука з метою проектування й експериментальної перевірки ефективності різноманітних педагогічних технологій. У зарубіжній науці також є численні визначення технології, серед яких, наприклад, визначення британського вченого Ф. Хадла: [8]: «Технологія – це розробка й усупільнення інформації». Вважаємо це визначення значущим, оскільки воно поєднує інформологічний і суто педагогічний тезаурус в одному короткому визначенні.

Численні визначення сформульовані науковцями щодо педагогічної технології. В «Українському педагогічному словнику» (С. Гончаренко) педагогічна технологія визначається як «галузь застосування системи наукових принципів до програмування процесу навчання й використання їх у навчальній практиці з орієнтацією на детальні цілі навчання, які припускають їх оцінювання» [9]. О. Антонова визначає педагогічну технологію як «спеціальний набір форм, методів, способів, прийомів навчання та виховних засобів, системно використовуваних в освітньому процесі на основі декларованих психолого-педагогічних установок, що приводить завжди до досягнення прогнозованого освітнього результату з допустимою нормою відхилення» [1].

Педагогічну технологію часто співвідносять з іншими суміжними поняттями – «педагогічна система», «педагогічна діяльність», «освітня технологія», «технологія навчання» та ін. Як засвідчив аналіз наукових джерел, в останні десятиліття визначення педагогічних технологій дедалі більше «інформатизуються», тобто містять ключові слова, пов'язані з сучасними інформаційними технологіями. Так, А. Вейс та С. Галанчак (2012) зазначають, що нові технології в освіті вміщують «комп'ютери, планшети, ноутбуки, смартфони і всілякі інші мобільні пристрої, поєднані з мережами (існуючими і тими, що тільки-но з'являються) ... але лише пристрої в руках вчителя і лише його компетенція впливають на те, яким чином і наскільки успішно ті пристрої будуть використовуватися» [10]. Дослідниці стверджують, що підставою для розробки педагогічних технологій стали три світові теорії – біхевіоризму (Дж. Уотсон, Б. Скіппер, Е. Талмен та ін.), когнітивізму (М. Бершадський, Б. Шварц та ін.) й конструктивізму (Ж. Піаже, Д. Дьюї, Х. Гарднер та ін.). Так, на засадах *біхевіоризму* (як теорії зміни поведінки під впливом значущих факторів) вчені формулюють висновок про те, що навчання – це своєрідний чинник впливу на середовище чи та ситуацію, який врівноважує стимули та реакції. Біхевіористична теорія дозволяє алгоритмізувати процес навчання, тобто проектувати педагогічні технології його здійснення. *Когнітивізм* як наукова теорія став підґрунтям для розвитку пізнавально-творчих педагогічних технологій (в тому числі технології підтримки обдарованості); Британські когнітивісти Д. Сорані та А. Тампоні на засадах цієї теорії побудували педагогічну технологію когнітивного навчання іноземним мовам (CALLA - Cognitive Academic Language Learning Approach) [11]. *Конструктивізм* як теорія розвиваючого навчання ґрунтується на ідеї про те, що власне знання кожного учня \ студента має створюватися на основі вже набутого ними досвіду. Таким чином, педагогічні технології конструктивістського типу передбачають акумуляцію пізнавального й змістового досвіду суб'єкта освіти та вирішення постійної суперечності між новим і вже відомим [12]. Тлумачення концепта технології (в поєднанні педагогічної технології та інформаційних технологій) в названих теоріях представлено в таблиці 1.

Таблиця 1.

Зміст концепта технології (педагогічної та інформаційної технологій) в класичних теоріях навчання

Теорія	Зміст і сутність теорії	Зв'язок педагогічної технології та інформаційних технологій в площині названої теорії
Біхевіоризм	Це теорія зміни поведінки під впливом значущих факторів; у межах біхевіористичної теорії вчені формують висновок про те, що навчання – це своєрідний чинник впливу на середовище чи та ситуацію, який врівноважує стимули та реакції. Біхевіористична теорія дозволяє алгоритмізувати процес навчання, тобто проектувати педагогічні технології його здійснення.	Заявлена в теорії біхевіоризму алгоритмізація процесу навчання спричинює зростання уваги до можливостей сучасних інформаційних технологій, технологій віртуальної освіти, технологій дистанційного навчання у підготовці фахівців. Тому цю теорію можна вважати одним з методологічних передумов створення цілісного інформаційно-комунікаційного середовища ЗВО, де формується професійна компетентність майбутніх філологів засобами ІКТ.
Когнітивізм	Це теорія пізнання та формування пізнавальних здібностей особистості у процесі навчання; реалізується у формі аналізу функцій мозку, механізмів свідомості й поведінки	Когнітивний підхід до процесу навчання полягає фактично в творчій переробці інформації, значущої для суб'єкта навчального процесу. Тому вважаємо, що інформаційні технології є засобом когнітивного розвитку особистості студента. Вони дозволяють майбутнім фахівцям використовувати сучасні ІКТ при вирішенні професійних кейсів, впровадженні інтерактивних форм навчання, формуванні професійних компетенцій за допомогою всіх можливих Інтернет-ресурсів.
Конструктивізм	Основна ідея конструктивізму ґрунтується на тому, що процес навчання має привести до створення кожним учнем/студентом власного знання як певного конструкта, побудованого на раніше здобутому досвіді (Ж.Піаже)	1. Набутий кожним студентом власний досвід стає дедалі більш інформаційно-комунікаційним, оскільки студенти черпають переважний обсяг інформації навчально-професійного змісту з різного типу ІКТ, за допомогою різного роду програмних продуктів. 2. Ж.Піаже зазначав, що сутність будь-якого предмета чи явища пізнається через взаємодію з ним [13]. Вважаємо це положення важливим для нашого дослідження, оскільки комунікативна взаємодія є провідною формою і методом формування професійної компетентності майбутніх філологів засобами сучасних ІКТ.

[Джерело: розроблено автором]

На підставі попереднього аналізу наукових джерел можемо дійти висновку про те, що в площині нашого дослідження концепт «технологія» може бути представлений в поєднанні педагогічної та інформаційної

технологій. Щодо останніх, то їх традиційно окреслюють як комплекс «різноманітних технологічних інструментів та ресурсів, які використовуються для забезпечення процесу комунікації та створення, поширення, збереження й управління інформацією» (Н. Фоміних) [14]. Аналізуючи різні інформаційні технології, ми дійшли висновку, що для професійної підготовки філолога та формування його професійної компетентності у ЗВО найбільш важливими можна вважати сучасні мультимедійні технології, хмарні технології, мережеві та імерсивні технології. Частина з них вже широко впроваджується в навчальний процес ЗВО, деякі ж можна вважати перспективною тенденцією до реалізації у процесі професійної підготовки філологів в університетах.

Інтерактивні технології стали відомі в педагогічній науці ще задовго до розробки й упровадження інформаційних технологій у тому вигляді, в якому вони існують тепер, - починаючи з основ кооперативного навчання. Сутність та зміст інтерактивних технологій у навчанні дітей та дорослих досліджуються Н. Волковою [15], Т. Коваль та Н. Кочубей [16], А. Нікуліною [17], І. Пометун та Л. Пироженко [4], С. Сисоевою [18], Р. Славіним [19] та ін.

За визначенням С. Сисоевої, інтерактивні технології – це форма організації навчального процесу, за якої всі його учасники взаємодіють між собою, тобто реалізується модель спільної діяльності через діалог чи полілог в освітньому середовищі [18]. Активні форми і методи навчання, притаманні інтерактивній технології, потребують широкого застосування інформаційних технологій, особливо якщо йдеться про формування професійної компетентності майбутніх філологів (оскільки їхня професійна компетентність побудована на процесах взаємодії й комунікації). Серед таких активних форм і методів навчання студентів-філологів ми виокремлюємо, насамперед, навчання у співробітництві (або ж метод малих груп), метод проектів, ігровий метод, кейс-метод та ін.

Хмарні технології. Цей різновид сучасних інформаційних технологій став активно використовуватися в системі освіти відносно недавно; цей сервіс дозволяє використовувати засоби обробки й збереження інформації на віддаленні. М. Шишкіна та М. Попель окреслюють хмарні технології як такі, що «призначені для того, щоб родити доступними користувачеві прикладне програмне забезпечення, простір для зберігання даних та обчислювальні потужності» [20]. Т. Вакалюк [21] детально аналізує наявні на сьогодні моделі надання ІТ-послуг в «хмарі», серед яких:

- **Paas (Platform as a service)**, тобто «Платформа як сервіс» - хмарна технологія, що дозволяє доступ до програмної інфраструктури і засобів розробки. Досить рідко використовується у професійній підготовці філологів, оскільки потребує спеціальної підготовки викладача як користувача названих програмних продуктів, та ще й спеціального призначення (у сфері професійної підготовки фахівців-філологів);

- **SaaS (Software as service)** – модель надання послуг у хмарному середовищі, яка залежить від його провайдера. Він надає користувачеві можливість платного доступу до послуг через мережу Інтернет. У процесі навчання в ЗВО ця модель використовується найчастіше як платний поштовий сервер, мобільний телефонний зв'язок та ін. Проте найбільш популярним продуктом в цій моделі є Google Apps, відомий нині кожному суб'єкту освітнього простору, а також Microsoft office (який фактично поєднує локальне програмне забезпечення з хмарними технологіями).

- **Waas (Workplace as a service)** – хмарна технологія, що надає робоче місце віртуального змісту.

- **Caas (Communication as a service)** – хмарна технологія, що надає різноманітні способи й ресурси комунікацій, в тому числі електронну пошту, мобільну телефонію та зв'язок Unified Communication.

Цілком погоджуємося з думкою М. Шишкіної та М. Попель [20] про те, що хмарна технологія як високотехнологічний інформаційно-комунікаційний продукт дає можливість створити хмарне освітнє середовище; воно, у свою чергу, забезпечує реалізацію принципу доступності та якості надання освітніх послуг.

Хмарні технології значно спрощують використання в процесі професійної підготовки фахівців всіх можливих **мультимедійних технологій**, які визначаються науковцями (І. Шахіна, [22]; Р. Гуревич, М. Кадемія [23]) як технології, що дозволяють відтворювати різноманітні типи сигналів після їх обробки й інтеграції за допомогою комп'ютера. Ці технології також можуть виступати інтеграційним ресурсом для різноманітних віртуальних середовищ, способів обміну інформацією. Мультимедійні технології мають два основні різновиди: клас мультимедіа на основі взаємодії (відеоконференції, вебінари, стаціонарні електронні навчальні матеріали), та клас мультимедіа на основі самих мультимедійних технологій (віртуальні об'єкти, відео- та аудіоресурси в режимі реального часу, комп'ютерна анімація).

До мультимедійних технологій деякі науковці відносять також *додаток Power Point* як засіб створення мультимедійних презентацій. Продукти Power Point мають творчий характер змісту та послідовності виконання; вони дозволяють будувати авторські таблиці, графіки, текстові фрагменти. У презентації можна поєднувати ресурси Microsoft Word, Microsoft Excel, WordArt та інші пакети комп'ютерних програм, що теж збільшує сферу застосування цієї мультимедійної технології.

Мережеві технології. Це різновид інформаційних технологій, які являють собою певну кількість комп'ютерів (чи інших гаджетів), поєднаних між собою за допомогою відповідного обладнання й програмного забезпечення. Комунікації в мережевих технологіях забезпечують модеми, адаптери, безпроводні чи проводні лінії зв'язку. Програмне забезпечення – це, власне, мережеві операційні системи та програми управління ними [24]. З

численних класифікацій мереж для нас важливим і поділ мереж на: локальні і централізовані; корпоративні, локальні і глобальні; нішеві й широкі.

Зрозуміло, що найбільш використовуваною глобальною мережею, яка є доступною для всіх закладів вищої освіти, є *Інтернет*. У цій мережі використовується доменний спосіб адресації, тому Інтернет адреси корпоративних мереж (до яких відносяться й університетські мережі) закінчується на *com*, *org* чи *edu*. Ця всесвітня мережа дозволяє:

- формувати популярні серед студентства чати для спілкування та роботи з інформацією, що досить важливо для майбутніх філологів у їхній професійній підготовці;

- здійснювати пошукові операції в сфері навчальної діяльності;

- створювати власні електронні навчальні матеріали, в тому числі навчальні видання;

- використовувати готовий доступний для перегляду контент (в тому числі й на веб-сайтах рівного типу і рівня), значущий для освітньої діяльності та майбутньої професії;

- користуватися пакетами програм рівня freeware (програми, що використовуються цілком вільно й безплатно) або ж shareware (частково чи умовно безкоштовні програми) тощо.

Особливе місце і роль в структурі мережевих технологій належить соціальним мережам, історія яких нараховує всього два десятиліття, але які нині є невід'ємною частиною інформаційних технологій, що використовуються в освіті. До поширених соціальних мереж, які можуть бути використані у професійній підготовці майбутніх філологів, можна віднести, передовсім, *Facebook* – соціальну мережу, ідея якої полягала у створенні простору для спілкування друзів, але переросла в потужний інформаційний ресурс для здійснення всіх можливих операцій з інформаційними потоками в сучасному соціумі. Крім того, сфера освіти широко використовує освітні соціальні мережі – *Pinterest* (<https://www.pinterest.com/PinterestUA/>) та *ResearchGate* (<https://www.researchgate.net/journal/Ukrainskij-informacijnij-prostir-2617-1244>).

Імерсивні технології навчання отримали свою назву від поняття *імерсії*, як навчання у різних напрямках, із залученням різних органів відчуттів. Найбільш активно імерсивні методи навчання впроваджуються нині в технічній, медичній, інформатичній, біологічній сферах знання: розробляється (й адаптується існуюче) потужне програмне забезпечення, апробуються технологічні продукти (наприклад, симулятивні технології навчання), аналізується результативність означених методів навчання у ЗВО. Натомість гуманітарна галузь у вищій школі знаходиться фактично на першому етапі розробки й впровадження імерсивних методів підготовки фахівців. Цілком, однак, погоджуємося з думкою групи науковців (О. Ковальчук, М. Бондаренко, А. Охрей, І. Прибитько, Є. Решетник) [26] у тому, що імерсивні технології не можуть замінити весь комплекс навчальних технологій

у підготовці фахівців, проте при коректному й доцільному поєднанні з традиційними технологіями, методами й методиками навчання значно покращують практичний результат освітнього процесу в ЗВО.

Висновки. Таким чином, нами з'ясовано сутність та зміст концепта «технологія» як одного з трьох провідних концептів, що визначають основну ідею та концепцію проблеми формування професійної компетентності майбутніх філологів засобами інформаційних технологій. Обґрунтовано думку, що технологічний контекст проблеми дослідження ґрунтується на інформологічному підході та комунікативній філософії. Концепт технології розглянуто в підрозділі з двох сторін: з точки зору педагогічної технології як системи взаємозумовленого й взаємопов'язаного функціонування компонентів педагогічного процесу, реалізованого з метою досягнення певної педагогічної мети; та з точки зору інформаційних технологій, які в поєднанні з педагогічними мають визначати сутність розробленої нами методичної системи формування професійної компетентності майбутніх філологів.

Сформульовано висновок про те, що для професійної підготовки філолога та формування його професійної компетентності у ЗВО найбільш важливими можна вважати сучасні мультимедійні технології, хмарні технології, мережеві та імерсивні технології. З'ясовано форми й методи інтерактивної технології у процесі професійної підготовки філологів засобами сучасних інформаційних технологій (навчання у малих групах; метод проєктів; ігровий метод; кейс-метод). Проаналізовано хмарні технології як різновид сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в освіті. Представлено структуру та зміст мультимедійних технологій навчання у ЗВО; з'ясовано місце і роль мережевих технологій у професійній підготовці фахівців у ЗВО.

Перспектива подальших досліджень вбачається нами у розробці структури професійної компетентності майбутніх філологів, що формується засобами сучасних інформаційних технологій.

Література:

1. Антонова О.Є. Педагогічні технології та їх класифікація як наукова проблема. *Сучасні технології в освіті*. Київ: ІЗМН, 2015. С. 8-15.
2. Гончаренко С.У. Технологія навчання. *Український педагогічний словник*. Київ: Либідь, 1997. С.331.
3. Падалка О.С., Нісімчук А.М., Смолюк І.О., Шпак О.Т. *Педагогічні технології*. Київ: Видавництво "Українська енциклопедія" ім. М.П. Бажана, 1995. 254 стр.
4. Пометун О., Пироженко Л. *Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання*. Київ: Вид-во А.С.К., 2003. 192 с.
5. *Перспективні освітні технології*: Навчально-методичний посібник. Ред. Г.С.Сазоненко. Київ: Гопак, 2000. 560 с.
6. *Словник ініомовних слів*. Електронний ресурс. Доступ до ресурсу: <https://www.jnsm.com.ua/cgi-bin/u/book/sis.pl?Qry=%D2%E5F5ED%EE%EB%EE%E3%B3%FF>
7. *Словник української мови*. В 11 т. Т.10. Київ: Наукова думка, 1979. 658 с.

8. Huddle F. *The Secrets of Export Progress*. N. Y., 1991. 244 p.
9. Гончаренко С.У. *Український педагогічний словник*. Київ: Либідь, 1997. 580 с.
10. Weiss A., Galanciak S. *Nowe technologie w edukacji – między teorią a praktyką pedagogiczną*. Електронний ресурс. Доступ до ресурсу: https://kometa.edu.pl/uploads/publication/519/c56d_AAA_artyku%C5%82%20wersja%20ostateczna%20Weiss,%20Galanciak,%20Nowe%20technologie...%2022.pdf?v2.8
11. Романова Ю.Я., Зембицька М.В. Теоретичні аспекти застосування когнітивних технологій у процесі навчання англійської мови. *Інноваційна педагогіка*. 2019. Вип.10. Т.3. С. 52-57.
12. Ямшинська М.В., Невкіпілова О.Я. Освітній процес у контексті ідей конструктивізму. *Інноваційна педагогіка*. 2019. Вип.11. Т.2. С.191-196.
13. Piaget J. Cognitive development in children: Development and learning. *Journal of Research in Science Teaching*. 1964. № 2. P. 176–186.
14. Фоміних Н. Ю. Сутність поняття „інформаційно-комунікаційні технології” та їх значущість на сучасному етапі інформатизації освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2009. Вип. 5 (58). С. 396–400.
15. Волкова Н.П. *Інтерактивні технології навчання у вищій школі*. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2018. 360 с.
16. Коваль Т.І., Кочубей Н.П. *Інтерактивні технології навчання іноземних мов*. Електронний ресурс. Доступ до ресурсу : <https://core.ac.uk/download/pdf/11083879.pdf>
17. Нікуліна А.С., Максименко Ю.Б., Матвєєв Г.П., Засланська С.А. та ін. *Інноваційні педагогічні технології навчання професії*. Донецьк: Донецький інститут післядипломної освіти інженерно-педагогічних працівників, 2005. 385 с.
18. Сисоєва С.О. *Інтерактивні технології навчання дорослих*. Київ: ВД «ЕКМО», 2011. 324 с.
19. Robert E. Slavin. Research On Cooperative Learning: an international perspective. *Scandinavian Journal of Educationale*. Vol. 33. No4. 1989.
20. Шишкіна М. П., Попель М.В. Хмаро орієнтоване освітнє середовище навчального закладу: сучасний стан і перспективи розвитку досліджень. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2013. №5 (37). С. 66-80.
21. Вакалюк Т.А. *Хмарні технології в освіті*. Житомир: Вид-во ЖДУ, 2016. 72 с.
22. Шахіна І.Ю. До питання про мультимедійні технології. Електронний ресурс. Доступ до ресурсу: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/9339b7e7-247d-4be2-96ae-2166ebbf12d/content>
23. Гуревич Р.С., Кадемія М.Ю. *Інформаційно-телекомунікаційні технології в навчальному процесі та наукових дослідженнях*. Вінниця: ДОВ „Вінниця”, 2004. 365 с.
24. Згуровський М.З., Якименко Ю.І., Тимофєєв В.І. Інформаційні мережеві технології в науці і освіті. *Системні дослідження та інформаційні технології*. 2002. №3. С. 43-56.
25. Ковальчук О.І., Бондаренко М.П., Охрей А.Г., Прибитько І.Ю., Решетник Є.М. Особливості використання імерсивних технологій (віртуальної і доповненої реальності) в медичній освіті та практиці. *Морфологія*. 2020. №14 (3). С.158-164.

References:

1. Antonova O.Ye. (2015) Pedahohichni tekhnolohii ta yikh klasyfikatsiia yak naukova problema. [Pedagogical technologies and their classification as a scientific problem] *Suchasni tekhnolohii v osviti*. Kyiv: IZMN,. S. 8-15. [in Ukrainian].
2. Honcharenko S.U. (1997) Tekhnolohiia navchannia. [Learning technology] *Ukrainskyi pedahohichniy slovnyk*. Kyiv: Lybid,. S.331. [in Ukrainian].
3. Padalka O.S., Nisimchuk A.M., Smoliuk I.O., Shpak O.T. (1995) Pedahohichni tekhnolohii. [Pedagogical Technologies] Kyiv: Vydavnytstvo "Ukrainska entsyklopediia" im. M.P. Bazhana,. 254 str. [in Ukrainian].

4. Pometun O. & Pyrozhenko L. (2003) Suchasnyi urok. Interaktyvni tekhnolohii navchannia. [A modern lesson. Interactive learning technologies.] Kyiv: Vyd-vo A.S.K.,. 192 s. [in Ukrainian].
5. Perspektyvni osvichni tekhnolohii: Navchalno-metodychni posibnyk. [Promising educational technologies: Educational manual] (2000) Red. H.S.Sazonenko. Kyiv: Hopak,. 560 s. [in Ukrainian].
6. Slovnyk inshomovnykh sliv. [Dictionary of foreign words.] Elektronnyi resurs. Dostup do resursu: <https://www.jnsm.com.ua/cgi-bin/u/book/sis.pl?Qry=%D2%E5%F5%ED%EE%EB%EE%E3%B3%FF> [in Ukrainian].
7. Slovnyk ukraïnskoi movy. (1979) [Dictionary of the Ukrainian language.] V 11 t. T.10. Kyiv: Naukova dumka,. 658 s. [in Ukrainian].
8. Huddle F. (1991) The Secrets of Export Progress. N. Y., 244 r. [in English]
9. Honcharenko S.U. (1997) Ukraïnskyi pedahohichnyi slovnyk. [Ukrainian Pedagogical Dictionary.] Kyiv: Lybid,. 580 s. [in Ukrainian].
10. Weiss A. & Galanciak S. Nowe technologie w edukacji – między teorią a praktyką pedagogiczną. Elektronnyi resurs. Dostup do resursu: https://kometa.edu.pl/uploads/publication/519/c56d_AAA_artyku%C5%82%20wersja%20ostateczna%20Weiss,%20Galanciak,%20Nowe%20technologie...%2022.pdf?v2.8 [in Polish]
11. Romanova Yu.Ya. & Zembytska M.V. (2019) Teoretychni aspekty zastosuvannia kohnityvnykh tekhnolohii u protsesi navchannia anhliiskoi movy. [Theoretical aspects of the application of cognitive technologies in the process of learning English.] Innovatsiina pedahohika.. Vyp.10. T.3. S. 52-57. [in Ukrainian].
12. Yamshynska M.V. & Nevkipilova O.Ya. (2019) Osvitnii protses u konteksti idei konstruktivizmu. [Educational process in the context of constructivist ideas] Innovatsiina pedahohika.. Vyp.11. T.2. S.191-196. [in Ukrainian].
13. Piaget J. (1964) Cognitive development in children: Development and learning. [ ] Journal of Research in Science Teaching. № 2. P. 176–186. [in English]
14. Fominykh N. Yu. (2009) Sutnist poniattia „informatsiino-komunikatsiini tekhnolohii” ta yikh znachushchist na suchasnomu etapi informatyzatsii osvity. [The essence of the concept of "information and communication technologies" and their significance at the present stage of informatization of education] Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh. Vyp. 5 (58). S. 396–400. [in Ukrainian].
15. Volkova N.P. (2018) Interaktyvni tekhnolohii navchannia u vyshchii shkoli. [Interactive technologies of higher education] Dnipro: Universytet imeni Alfreda Nobelia,. 360 s. [in Ukrainian].
16. Koval T.I. & Kochubei N.P. Interaktyvni tekhnolohii navchannia inozemnykh mov. [Interactive technologies for teaching foreign languages.] Elektronnyi resurs. Dostup do resursu: <https://core.ac.uk/download/pdf/11083879.pdf> [in Ukrainian].
17. Nikulina A.S., Maksymenko Yu.B., Matvieiev H.P., Zaslanska S.A. at al. (2005) Innovatsiini pedahohichni tekhnolohii navchannia profesii. [Innovative pedagogical technologies for teaching the profession.] Donetsk: Donetskyyi instytut pisliadyplomnoi osvity inzhenerno-pedahohichnykh pratsivnykiv,. 385 s. [in Ukrainian].
18. Sysoieva S.O. (2011) Interaktyvni tekhnolohii navchannia doroslykh. [Interactive adult learning technologies] Kyiv: VD «EKMO»,. 324 s. [in Ukrainian].
19. Robert E. Slavin. (1989) Research On Cooperative Learning: an international perspective. Scandinavian Journal of Educationale. Vol. 33. No4. [in English]
20. Shyshkina M. P. & Popel M.V. (2013) Khmaro oriientovane osvittie seredovysheche navchalnoho zakladu: suchasnyi stan i perspektyvy rozvytku doslidzhen. [Cloud-oriented educational environment of the educational institution: the current state and prospects for the development of research] Informatsiini tekhnolohii i zasoby navchannia. №5 (37). S. 66-80. [in Ukrainian].
21. Vakaliuk T.A. (2016) Khmarni tekhnolohii v osviti. [Cloud technologies in education] Zhytomyr: Vyd-vo ZhDU,. 72 s. [in Ukrainian].

22. Shakhina I.Yu. Do pytannia pro multymediini tekhnolohii. [To the question of multimedia technologies.] Elektronnyi resurs. Dostup do resursu: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/9339b7e7-247d-4be2-96ae-2166ebbfa12d/content> [in Ukrainian].

23. Hurevych R.S. & Kademiia M.Yu. (2004). Informatsiino-komunikatsiini tekhnolohii v navchalnomu protsesi ta naukovykh doslidzhenniakh.[Information and communication technologies in the educational process and scientific research] Vinnytsia: DOV «Vinnytsia»,. 365 s. [in Ukrainian].

24. Zghurovskiy M.Z., Yakymenko Yu.I., Tymofeiev V.I. (2002) Informatsiini merezhevi tekhnolohii v nauksi i osviti. [Information network technologies in science and education.] Systemni doslidzhennia ta informatsiini tekhnolohii.. №3. S. 43-56. [in Ukrainian].

25. Kovalchuk O.I., Bondarenko M.P., Okhrei A.H., Prybytko I.Yu., Reshetnyk Ye.M. (2020) Osoblyvosti vykorystannia imersyvnykh tekhnolohii (virtualnoi i dopovненоi realnosti) v medychnii osviti ta praktytsi. [Features of the use of immersive technologies (virtual and augmented reality) in medical education and practice.] Morfolohiia. №14 (3). S.158-164. [in Ukrainian].